

Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tulostavoiteasiakirja 2021

SISÄLLYSLUETTELO

1	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	3
1.1	Lisäämme elinvoimaa	3
1.1.1	Työllisyysasteen nostaminen.....	3
1.1.2	PK-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta	4
1.1.3	Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen	8
1.1.4	Saavutettavuuden edistäminen	9
1.1.5	Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee.....	9
1.2	Tavoittelemme hiilineutraaliutta	11
1.2.1	Hiilineutraaliuden edistäminen.....	11
1.2.2	Kiertotalouden ratkaisut.....	13
1.2.3	Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista.....	14
1.2.4	Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila	14
1.2.5	Kestävä kaupunkikehitys.....	17
1.3	ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite.....	18
2	Toiminnallinen tuloksellisuus.....	19
2.1	Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat.....	19
3	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	22
4	Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät	22
5	Voimassaolo ja seuranta.....	23
5.1	Liite.....	23
6	Allekirjoitukset.....	23

10.12.2020

Toiminta-ajatus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset edistävät alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla.

Yleistä

ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY -strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

ELY-keskukset hyödyntävät aktiivisesti sekä virastokokonaisuuden eri tehtäväalueiden, että ELY-keskusten keskinäisiä yhteistyömahdollisuuksia tässä tulossopimuksessa määriteltujen tavoitteiden saavuttamiseksi. ELY-keskukset toimivat tiiviissä vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä kumppaniverkoston kanssa edistäessään alueen elinvoimaa, kestävä kasvua ja tulevaisuutta sekä hyvinvointia ja sisäistä turvallisuutta.

Pitkän aikavälin strategiset linjaukset

Kansainvälisesti vetovoimainen alue, joita ELY-keskus edistää erityisesti seuraavilla painotuksilla:

- Älykkään erikoistumisen teemat (biotalous, teknologia ja materiaalit);
- Kansainvälistyminen: osaavan työvoiman liikkuvuus, ulkomaiset investoinnit ja vilkas kansainvälinen yhteistyö kulttuurin, tutkimuksen ym. aloilla;
- Vahvat osaamis- ja innovaatiokeskittymät;
- Puhdas ja älykäs elinympäristö hyvinvoinnin tekijöinä.

Kilpailukykyiset, uudistuvat ja ympäristövastuulliset yritykset, joiden osalta ELY-keskus painottaa toiminnassaan seuraavia linjauksia:

- Tuottavuuden parantaminen ja kasvun tukeminen;
- Kestävän liiketoimintaosaamisen kehittäminen;
- Yritysten kannustaminen hyödyntämään kansainvälisiä arverkostoja;
- Ympäristövastuullisuus yritysten kilpailutekijäksi.

Luonnonvaroja kestävästi käytävä biotalous ja toimiva kiertotalous, johon ELY-keskus pyrkii erityisesti seuraavilla linjauksilla:

- Metsäbiotalouskeskittymän vahvistaminen ja jatkuva uudistuminen;
- Biotalousuotannon jalostusasteen nostaminen;
- Kiertotalouden ja kokeilujen hyödyntäminen;
- Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen;
- Sininen biotalous ja vesistöjen tilan paraneminen.

Työmarkkinoiden kohtaanto sekä nuorten työllisyyden parantaminen, joiden osalta ELY-keskus korostaa seuraavia painotuksia:

- Työllisyyden ja osaavan työvoiman saannin parantaminen moniammatillisia ja vaikuttavia palveluja kehittämällä erityisesti nuorten ja pitkään työttömänä olevien osalta;
- Työn ja tekijöiden kohtaannon nopeuttaminen ja parantaminen;
- Maahanmuuttajien työllisyyden edistäminen.

Sujuvia palveluja tuottava ja digitaalisesti kyvykäs virasto, joiden osalta ELY-keskus painottaa erityisesti:

- Palveluprosessien kehittäminen vaikuttavuuden ja asiakashyödyn lisäämiseksi tiiviissä yhteistyössä kumppaneiden kanssa;
- ELY-keskuksen ja TE-toimiston palveluiden saatavuuden turvaaminen läheltä Pohjois-Karjalassa;
- Asiakaspalvelukeskusten toimintaan ja niiden kehittämiseen aktiivinen osallistuminen;
- Verkostoyhteistyön tiivistäminen digitalisaation edellytysten luomisessa ja sen toteuttamisessa.

1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus on jaettu strategisiin painopisteisiin *Lisäämme elinvoimaa* ja *Tavoittelemme hiilineutraaliutta* AVI-ELY -strategia-asiakirjan mukaisesti ja hallitusohjelmaan perustuen. AVI-ELY -strategian strateginen painopiste *Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta* on sisällytetty poikkileikkaavasti kohtiin *Yleistä* ja *Toiminnallinen tuloksellisuus*. ELY -keskukset osaltaan edistävät valtion aluehallinnon yhteisten strategisten painopisteiden tavoitteiden toteutumista.

1.1 Lisäämme elinvoimaa

1.1.1 Työllisyysasteen nostaminen

Tavoite: Työllisyysaste nostetaan 75 prosenttiin vuoden 2023 loppuun mennessä.

Osaavan työvoiman turvaaminen:

- Vahvistetaan maakunnan eri työllisyys- ja yrityspalvelutoimijoiden koordinoitua yhteistoimintaa.
- Nopeutetaan työpaikkojen täyttymistä tehostamalla työnvälitystoimintaa
- Kohdennetaan koulutuspaikkoja tarvealoille, lisätään osaamisen kehittämisen yhteistyötä työnantajien kanssa ja aktivoidaan sopimuskouluttajaverkostoamme.
- Markkinoidaan työnantajalle te-palveluja entistä aktiivisemmin ml. kansainvälinen rekrytointi.
- Aktivoidaan yrityksiä palkkatuen käyttöön ja luodaan yksilöllisiä palvelupolkuja työnhakijan ja yrityksen käyttöön (palkkatuki + osaamisen kehittäminen, esim. oppisopimus).
- Kehitetään muutosturvaa yhteistyössä kumppanien kanssa niin, että irtisanomistilanteissa siirtyminen uuteen työhön tapahtuu mahdollisimman pian (ns. nopean toiminnan joukot ja muutuskoulutus).

Työllisyyden lisääminen:

- Edistetään yhteistoimintaa työllisyyden kuntakokeilussa vaikuttavan palvelutarjonnan turvaamiseksi.
- Kehitetään yhteistyössä alueen oppilaitosten, työllisyystoimijoiden ja järjestöjen kanssa osaamisen tasoa nostavia tukitoimia ja koulutuksia.
- Nuorten palveluprosesseja ja palvelutarjontaa vahvistetaan koulutukseen ohjaamisessa ja vastavalmistuneiden työllistymisessä.
- Edistetään uusien yritysten syntymistä ja lopettavien yritysten jatkumista uuden omistajan voimin.
- Koronatilanteen elpymistoimien tehokas ja vaikuttava suunnittelu ja toimeenpano

Mittari	2021 Tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Käynnissä olevien työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto, vk (TA)	47	46	45	44
Virta yli 3 kuukauden työttömyyteen, % (TA)	37	36	35	34
Rahoitetuissa hankkeissa keskimäärin syntyvät työpaikat yrityksissä (työpaikkakerroin)	2	2	2	2

TA = tavoite sisältyy valtion talousarvioon

1.1.2 PK-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta

Tavoite: *Suomen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiomenot ovat 4 % bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä. ELY-keskukset edistävät t&k&i tavoitetta erityisesti tukemalla pk-yritysten uusien tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämiseen liittyviä hankkeita.*

Pohjois-Karjalan ELY-keskus aktivoi pk-yrityksiä t&k&i kehittämiseen sekä hyödyntää täysimääräisesti alueella käytössä olevat myöntövarat yritysten t&k&i toiminnan kehittämiseksi ja kasvattamiseksi.

Yritysten kehittämishankkeisiin myönnettävällä rahoituksella kannustetaan pk-yrityksiä kehittämään uusia tuotteita, palveluita ja ratkaisuja etenkin kansainvälisille markkinoille. Yrityksiä tuetaan ottamaan käyttöön tuottavuutta ja kasvua edistäviä innovaatioita sekä hyödyntämään kiertotalouden ja vähähiilisten ratkaisujen mahdollisuudet. EU:n uusia elpymisvälineitä hyödynnetään tehokkaasti.

Pk-yrityksiä kannustetaan myös kehittämään kilpailukykyään osana eri arvoverkostoja, kehittämään uusia ansaintamalleja ja hyödyntämään digitalisaation mahdollistamia ratkaisuja liiketoiminnassaan ja tuottavuuden parantamisessa.

10.12.2020

Pk-yrityksiä kannustetaan myös kehittämään kilpailukykyään osana eri arvoverkostoja, kehittämään uusia ansaintamalleja ja hyödyntämään digitalisaation mahdollistamia ratkaisuja liiketoiminnassaan ja tuottavuuden parantamisessa.

Mittari: *ELY-keskusten toimenpiteet tki- tavoitteen edistämiseksi (rahoituspalvelut, innovaatioympäristöjen ja liiketoimintaekosysteemien edistäminen sekä innovatiivisten julkisten hankintojen hyödyntäminen) (sanallinen)*

Yritysrahoitus hyödynnetään yritysten kehittämistoimenpiteissä koko myöntövaltuus maksimaalisesti sijoittaen. Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen alueella hyödynnettävissä olevat rakennerahastovarot ja maaseudun yritystuet hyödynnetään innovaatioympäristöjen ja liiketoimintaekosysteemien rakentamisessa. Yrityksen kehittämispalvelut yhteensovitetaan alueen yritysten tki-kehittämisen aktivoimisessa ja vahvistamisessa. Kehitetään alueen vahvuuksiin perustuvia ekosysteemejä ja tuetaan näiden ekosysteemien kokonaisratkaisujen vientiä ja kiinnittymistä globaaleihin arvoverkostoihin yhdessä muiden TeamFinland -toimijoiden kanssa. Yrityksiä kannustetaan pitkäjänteiseen kehittämissyhteistyöhön tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen kanssa.

Tavoite: *Aktivointitoimien avulla yhä useampi yritys kehittää toimintaansa kasvun mahdollistamiseksi*

Vuoden 2021 aikana edistetään TEMin käynnistämää ja hallitusohjelmassakin mainittua pk-yritysten kansainvälisen kasvun kiihdyttämisen ohjelman toteutumista Pohjois-Karjalassa.

Kehittämisrahoituksella aktivoidaan ja rahoitetaan hankkeita, joilla edistetään pk-yritysten kilpailukykyä, kiertotaloutta, energiatehokkuutta ja vähähiilisyttä edistävien liiketoimintojen kehittämistä. Hankkeilla kehitetään yritysten verkostoja ja uusia liiketoimintamalleja, ansaintamalleja sekä yhteistyömuotoja energiatehokkuuden, kansainvälistymisen tai resurssien tehokkaan käytön edistämiseksi. Rahoitettavilla hankkeilla kehitetään myös uusia ratkaisuja kiertotalouteen ja uusiutuvaan energiaan perustuviin markkinatarpeisiin. Tuetaan yrityksiä myynti- ja markkinointiosaamisen sekä digitaalisen liiketoiminnan parantamisessa koronan tuomaan toimintaympäristön muutokseen sopeutumiseksi. Kohdennetaan yrityskehittämisen voimavaroja toimenpiteisiin, joilla lisätään yritysten ymmärrystä kv-tuotanto- ja arvoketjujen muutosprosesseista ja niiden vaatimasta uudistumisesta ja riskien hallinnasta yrityssectorilla.

Yritysten sopeutumista muuttuvaan markkinatilanteeseen tuetaan hyödyntämällä Team Finland -alueverkoston tiivistä yhteistyötä ja verkoston voimavaroja.

Selvitetään mahdollisuutta jatkossa kohdentaa rahoitusta myös kokeiluihin ja pilotointeihin, joilla edistetään yritysten toimintaympäristöjen kilpailukykyä sekä tuotteiden, palvelujen ja ratkaisujen nopeampaa kaupallistamista.

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen maaseuturahoitusta saaviin yritysryhmähankkeisiin tavoitellaan 20 yritystä ja perustamistuella autetaan käynnistämään tai kehittämään toimintaansa 60 yritysasiakasta. Perustamistuen aktivointitoimet ovat tuottaneet tulosta, mutta

10.12.2020

yrittäjäryhmähankkeiden hakemista yritysten kehittämistoimiin on tarpeen edelleen tehostaa.

Mittari	2021 Tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Eri palveluilla kasvuun ja kehittämiseen aktivoitujen yritysten määrä (kpl)	80	80	90	90

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat yhteisten Team Finland-tavoitteiden edistämiseen ja kehittävät yhteistyötään TF-verkoston toimijoiden kanssa.*

ELY-keskus koordinoi Team Finland yhteistyötä alueellaan. Yritysten sopeutumista muuttuvaan markkinatilanteeseen tuetaan hyödyntämällä Team Finland alueverkoston tiivistä yhteistyötä ja verkoston voimavaroja. Kehitetään erityisesti yhteistyötä Ulkomministeriön ja BusinessFinlandin ulkomaan yksiköiden välille niihin kohdemarkkinoihin, joissa Pohjois-Karjalan erikoisosaamisella on kysyntää. Yhteistyössä Team Finland -verkoston toimijoiden kanssa toteutetaan yrityksiä kansainvälistymistä sekä kasvua edistäviä tilaisuuksia eri välinein huomioiden koronatilanne. Team Finland -toimijoiden yhteistyönä edistetään alueelle suuntautuvien kansainvälisten investointien ja matkailun kehittämistoimenpiteiden toteutumista.

Mittari: *ELY-keskuksen kehittämistoimenpiteet Team Finland-tavoitteiden edistämiseksi (sanallinen)*

Team Finland kasvu- ja kansainvälistymiskoordinaattori koordinoi alueellista Team Finland verkostotyötä. Team Finland toimijat vaihtavat aktiivisesti tietoa ja asiakkaita palvelemaan asiakaslähtöisesti. Team Finland strategiaa toteutetaan suunnitelmallisesti alueella. Selkeytetään alueellisten Team Finland -kumppaneiden roolit.

Kasvu CRM-järjestelmän käyttöaktiivisuus Pohjois-Karjalassa-kasvaa.

Hyödynnetään koronatukia saaneet yritykset Team Finland -asiakashankinnassa.

Pohjois-Karjalassa olevia erikoisosaamisalojen (metsäbiotalous, fotonikka) kytkeytymistä Team Finland -verkostoon ja kansainvälistyviin yrityksiin tuetaan tekemällä yhteistyötä alueen toimijoiden kesken. Tavoitteena toimialojen yrityksiä tukeminen kansainvälistymishaasteissa hyödyntämällä opetus- ja tutkimusosaamista entistä vahvemmin yrityksiä kansainvälisen liiketoiminnan edistämiseksi.

Kansainvälistyvien yritysten työvoima- ja osaamistarpeita seurataan ja toteutetaan tarpeellisia toimenpiteitä yhteistyössä alueen Team Finland -toimijoiden kesken.

Tavoite: *Yritysrahoitusta saavat pk-yritykset kasvavat uudistamalla liiketoimintaansa ja kansainvälistymällä.*

Keskeisenä tavoitteena on edistää ja rahoittaa pk-yritysten liikevaihdon kasvuun, kansainvälistymiseen ja kilpailukyvyyn kehittämiseen tähtäviä merkittäviä ja vaikuttavia pk-yritysten kehittämishankkeita.

ELY-keskuksen osalta maaseuturahoituksella (perustamistuki ja investoinnit) saadaan keskimäärin 2 työpaikkaa hanketta kohti ja 1,5-kertainen liikevaihto sijoitettuun euroon verrattuna. Käytettävissä olevin keinoin pyritään vaikuttamaan siihen, että hankkeeseen sijoitettu euro tuottaisi keskimäärin suuremman liikevaihdon lisäyksen.

Työpaikkavaikutuksena tavoitellaan keskimäärin 2 työpaikkaa/tukipäätös. Tehdään Team Finland -yhteistyötä eri toimijoiden kesken yritysten kehittämisaktiviteettien kasvattamisessa.

Mittari	2021 Tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä liikevaihdon kasvu yrityksissä, liikevaihtokerroin (arvio)	1,5	1,5	2	3
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä viennin kasvu yrityksissä, vientikerroin (arvio)				
Rahoitetuissa pk-yritysten hankkeissa syntyvät patentit ja muut aineettomat oikeudet, kpl (arvio)				

Tavoite: *Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan työpaikat lisääntyvät, osuus BKT:sta nousee ja työntekijöiden työskentelyedellytykset paranevat.*

Edistetään kulttuurin, luovien alojen ja kulttuurimatkailualan toimijoiden työllisyyttä ja yrittäjyyttä ja kansainvälistymistä neuvonnan, kehittämisspalvelujen ja -rahoituksen avulla.

Edistetään luovien alojen sekä kulttuuriin liittyvän matkailun verkostomaista toimintaa ja osaamisen hyödyntämistä kilpailukyvyyn kehittämiseksi myös muilla toimialoilla.

Luovan talouden ja kulttuurialan kasvu tapahtuu ELY-keskuksen ja TE-toimiston käytössä olevien työkalujen esim. Leader-rahoituksen kautta.

10.12.2020

Osallistutaan kansallisiin ja maakunnallisiin ohjelmiin sekä tuetaan kansainvälistä yhteistyötä.

OKM:n rahoitustyökalujen markkinointi alueella (CreMa).

Mittari: *Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan toimintaedellytysten tukemista edistävät toimet (sanallinen).*

ELY-keskus toimeenpanee Luovien alojen tiekartan linjauksia erityisesti yrityksille suunnattujen kehittämisspalveluiden ja osaamisen kehittämisen osalta.

Erilaisten rahoitusmuotojen (ml. Leader -rahoitus) avulla tuetaan kulttuurimatkailuun ja kulttuuriperintöön liittyvää yritystoimintaa ja tapahtumatuotantoa. Kulttuurimatkailun osalta ELY –keskus edistää toimenpiteitä, joilla vahvistetaan vierailukokemuksia ja –kestävyyttä maakunnassa ja yhteistyönä lähialueilla (esim. Saimaa-ilmio) sekä edistää yhteistyötä palvelukonseptien ja kulttuurireittien luomiseksi.

ELY-keskus edistää kulttuurialan verkostoitumista ja asiantuntijayhteistyötä osallistamalla maakunnallisen POKAT kulttuuriryhmän toimintaan.

Osallistutaan Pohjois-Karjalan maakuntaohjelmaan kuuluvan kulttuuri ja luovien alojen toimenpidesuunnitelman toteuttamiseen ja seurantaan.

Kansallisen toiminnan lisäksi edistetään myös kansainvälisiä yhteyksiä osallistamalla suomalais-venäläiseen kulttuurifoorumitoimintaan sekä siitä tiedottamiseen.

1.1.3 Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen

Tavoite: *Edistetään erilaisten elinkeinojen vastuullisuutta ja kilpailukykyä, maa-, metsä-, kala- ja puutarhatalouden sekä palvelualojen kehittämishankkeita, matkailuelinkeinon toimintaedellytyksiä, kalastuselinkeinojen toimintaedellytyksiä kasvattaen kalatalouden arvoketjun arvoa sekä uusiutuvien luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Edistetään vastuullisen ja uudistuvan ruokajärjestelmän kilpailukykyä ja alan yritysten vientiedellytyksiä.*

Vesiä ja valuma-alueita kunnostamalla parannetaan alueen vetovoimaa sekä matkailu-, hyvinvointi- ja kalastuselinkeinojen edellytyksiä.

Huomioidaan luontomatkailun merkitys alueellisena vahvuutena. POK ELY:n oma alueellinen strateginen tavoite: Maaseudusta ja luonnosta hyvinvointia ja elinvoimaa.

Edistetään kokonaisvaltaisesti maatalouden ja elintarviketuotannon kilpailukykyä huomioiden elintarviketurvallisuus sekä ympäristökuormituksen ja ilmastonmuutoksen hillitseminen.

Tuetaan elintarvikkeiden jatkojalostushankkeita ja vientiä.

Edistetään luomutuotantoa ja luomutuotteiden jatkojalostusta.

Kehitetään tuki-, valvonta- ja rahoitusprosessien sujuvuutta ja nopeutta asiakaslähtöisesti.

Mittari	2021 Tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus (säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuus), %	90	90	90	90

1.1.4 Saavutettavuuden edistäminen

Tavoite: *Väylänpidon toimenpiteet on kohdistettu asiakastarpeiden ja vaikuttavuuden perusteella. Myös alemman tieverkon kuntoon panostetaan.*

1.1.5 Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

Tavoite: *Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee*

Yrityslähtöisten rekrytointi- ja osaamistarpeiden tunnistamiseen panostetaan aktivoimalla sopimuskouluttajaverkostoa ja kuntatoimijoita ja tarpeisiin vastataan yhteishankintakoulutuksilla.

Työnhakijoiden osuvaa palveluohjausta ja yksilöllistä osaamisen kartoitusta suhteessa työmarkkinoiden tarpeisiin vahvistetaan yhdessä kuntien työllisyyskokeilujen ja työllisyshankkeiden kanssa.

Palkkatuen ja koulutusten yhteensovittamista kehitetään, jolloin yritysten rekrytointitarpeita tuetaan ja työnhakijoiden osaamistasoa nostetaan.

Palveluissa painotetaan työnhakijoiden osaamisen kehittämistä (vos-työvoimakoulutus, muu ammatillinen työvoimakoulutus, omaehtoinen opiskelu), jolloin ammatillista osaamistasoa nostetaan. Tuetaan työssä olevien jatkuvan oppimisen kehittämistyötä sekä alueella että valtakunnallisesti.

Maakunnassa aktiivisesti toimiva elinikäisen ohjauksen verkosto toteuttaa maakunnallisen elinikäisen ohjauksen strategian painopisteitä, joita ovat 1) työelämän muutoksiin ja tulevaisuuden työelämään varautuminen, 2) monialaiset ohjaus- ja neuvontapalvelut vastaavat yksilöllisiin asiakastarpeisiin sekä 3) ohjauksen verkostotyön näkyväksi tekeminen ja vaikuttavuuden vahvistaminen. Haetaan uusia keinoja kiinnittää nuoret nykyistä

10.12.2020

paremmin ammatillisiin opintoihin sekä vaihtoehtoisia toimintatapoja osaamistarpeiden tunnistamiseen ja mahdollistetaan jatkuva osaamisen päivittäminen.

Maahanmuuttajien osalta kehitetään yhteistyössä osaamisen tunnistamisen välineitä ja työpaikkasuomen koulutusta. Edistetään maahanmuuttajien ja kv-opiskelijoiden mahdollisuuksia työpaikkoihin, työharjoiteluun ja oppisopimuksiin paikallisissa yrityksissä.

Mittari: *Osaamisen kehittämisen edistäminen alueella, jotta koulutus- ja osaajatarjonta vastaa elinkeinoelämän ja jatkuvan oppimisen tarpeisiin (sanallinen).*

Yrityslähtöisten koulutusten ja koulutettujen määrä.

Riittävä osaamista kehittävien (työvoimakoulutus, omaehtoinen koulutus, valmennukset) palvelujen osuus työvoimapalvelujen kokonaistarjonnassa. Työpaikalla oppimista lisätään. Tehdään työelämän osaamistarpeiden ennakointia yhdessä alueen oppilaitosten kanssa ja sovitetaan yhteen oppilaitosten ja työvoimapalvelujen koulutustarjontaa työelämän tarpeet huomioiden. Huomioidaan toisen ja korkea-asteen jatkuvan oppimisen tarjonta.

Mittari: *Elinikäisen ohjauksen palveluiden saatavuuden ja laadun seuraaminen ja kehittäminen (sanallinen).*

Ohjauspalvelujen saatavuutta koko maakunnan alueella seurataan säännöllisesti elinikäisen ohjauksen yhteistyöryhmän toiminnan kautta kehittäen etenkin työssä olevien ja ilman ammatillista koulutusta olevien nuorten ohjauspalveluja.

Tavoite: *Maahanmuutolla ja kotouttamisella edistetään työllisyyttä, osaamista ja talouskasvua.*

Kansainvälisten osaajien potentiaali tuodaan läpileikkaavasti esiin TE- ja yrityspalveluissa ja tarjotaan kv. osaajiin liittyviä palveluita yrityksille niin ulkomaisen työvoiman rekrytoinnin osalta kuin yritysten kasvun, kansainvälistymisen ja uudistumisen edistäjinä.

Kehitetään kansainvälisten osaajien rekrytointia koordinoitusti kumppaniverkoston kanssa alueen tarpeet huomioiden etenkin työvoimapula- ja kasvualueille. Osaavana työvoiman rekrytointia kehitetään jo maassa oleville (opiskelijat, maahanmuuttajat) sekä EU/ETA-alueelta että ETA-alueen ulkopuolelta tuleville työntekijöille.

Alueellista työlupalinjausta päivitetään säännöllisesti huomioiden alueen työvoiman tarpeet ja turvataan osaavan työvoiman saatavuutta yrityksissä.

Lisätään kansainvälisten opiskelijoiden kielitaitoa, työelämävalmiuksia ja työelämäkontakteja jo opintojen aikana, tavoitteena kansainvälisten opiskelijoiden jääminen alueelle töihin.

Huomioidaan kotoutumiskoulutuksen järjestämisessä maahanmuuttajien lähtötaso ja yksilölliset tarpeet, esim. lisäämällä osaamiskartoituksia. Kehitetään kotoutumiskoulutusta työelämälähtöisemmäksi.

10.12.2020

Panostetaan työnantajien rekrytointi- ja monimuotoisuusosaamisen kehittämiseen. Panostetaan alueelliseen veto- ja pitovoimaan kansainvälisten osaajien ja heidän perheidensä houkuttelemiseksi ja asettumiseksi.

Neuvotaan työnantajia aktiivisesti kansainvälisen rekrytoinnin mahdollisuuksista ja palveluista rekrytointitilanteessa.

Mittari: *Panostukset kansainvälisten osaajien maahanmuuton lisäämiseksi ja osaamisen hyödyntämiseksi yritysten kasvussa ja kansainvälistymisessä (sanallinen).*

Maahanmuuttajien työllisyysaste nousee.

Toteutetaan alueella kansallista Talent Boost –toimenpideohjelmaa.

Tuetaan toimenpiteitä, joilla kansainvälisille osaajille luodaan tietoa ja mahdollisuuksia tulla Pohjois-Karjalan työmarkkinoille.

Tuetaan oppilaitoksien ja kehittämisorganisaatioiden toimenpiteitä, joissa luodaan mahdollisuuksia kansainvälisten osaajien integroitumiseksi Pohjois-Karjalaisiin yrityksiin.

Kehitetään edelleen yhteistyötä EURES-verkoston kanssa.

Edistetään kansainvälisten osaajien maahanmuuttoa niillä toimialoilla, joissa on pulaa työvoimasta. Alueellista työlupalinjausta päivitetään vuosittain, tarvittaessa useammin, ottaen huomioon alueen työmarkkinatilanne ja yritysten työvoiman tarpeet. Tarveharkinnasta vapautetaan työvoimapulasta kärsivät toimialat.

Tuodaan kv. osaajien potentiaali esiin TE- ja yrityspalveluissa ja tarjotaan kv. osaajiin liittyviä palveluita yrityksille myös yritysten kasvun, kansainvälistymisen ja uudistumisen edistäjinä. Tuodaan kv.osaajien mahdollisuudet esille Team Finland -yhteistyössä.

1.2 Tavoittelemme hiilineutraaliutta

1.2.1 Hiilineutraaliuden edistäminen

Tavoite: *Suomi on hiilineutraali vuonna 2035. Alueellisella ja paikallisella yhteistyöllä tuetaan siirtymistä hiilineutraalisuuteen, materiaalitehokkuuteen ja suljettuihin kiertoihin. Kehitetään joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Toimien vaikutuksina päästöt vähenevät.*

ELY-keskus edistää aktiivisesti alueellista ilmastotyötä ja vaikuttaa päästöjen vähenemiseen osallistumalla, ohjaamalla ja tukemalla. ELY-keskus osallistuu aktiivisesti valtakunnallisen ELY-ilmastoasiantuntijaverkoston toimintaan ja hyödyntää omassa toiminnassaan verkoston työstämää ELY-ilmastotiekarttaa.

10.12.2020

Edistetään liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen, päästöjen vähenemistä mm. uusiutuvien polttoaineiden tuotantoa ja jakelua tukemalla.

Tuetaan alueelle ominaisten uusiutuvien energiaratkaisujen ja kiertotalouden toimien t&k&i-toimintaa sekä edistetään hiilensidonnan uusien liiketoimintamahdollisuuksien syntyä. Edistetään tuotannon materiaalitehokkuutta.

Pohjois-Karjalan kunnista kahdeksan on sitoutunut HINKU-verkoston (hiilineutraali kunta) tavoitteisiin. Edistetään muiden kuntien sitoutumista HINKU-tavoitteisiin. Tuetaan maakuntaa ja alueen kuntia HINKU-maakunta (hiilineutraali maakunta) statuksen mukaisessa toiminnassa ja sen edellyttämää sitoutumista maakunnan kasvihuonepäästöjen vähentämiseen 80 %:lla vuoteen 2030 mennessä.

Edistetään siirtymistä hiilineutraaliuteen mm. toteuttamalla maankäyttösektorin ilmasto-ohjelman toimenpiteitä maaperän hiilen säilyttämiseksi ja lisäämiseksi sekä edistämällä energian talteen ottoa ja energiatehokkuutta. Vaikutetaan alueen maaseutuun ja maatalouteen, vesitalouteen sekä maankäyttöä ja kaavoitusta ohjaaviin prosesseihin tulvariskien hallinnan, ilmastomuutokseen sopeutumisen ja kosteikkojen edistämiseksi.

Mittari: *Panostukset vähähiiliseen talouteen siirtymiseksi (sanallinen).*

Tuetaan vuoden 2021 alussa valmistuvan Pohjois-Karjalan ilmasto- ja energiaohjelman toteutumista. Vaikutetaan ohjelman pohjalta laadittavan toimenpideohjelman sisältöön. Tiivistetään yhteistyötä ilmastotavoitteiden edistämiseksi maakuntaliiton ja ELY-keskuksen välillä.

Edistetään öljyvapaaseen ja vähähiiliseen Pohjois-Karjalaan 2040-tiekartan toteutumista. Tuetaan biotalouden, uusiutuvan energian ja resurssiviisaiden ratkaisujen kehittämistä ja käyttöönottoa.

Edistetään Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelman toimenpiteiden toteutumista. Edistetään tilusjärjestelyhankkeita ja tilojen välistä yhteistyötä. Etsitään ratkaisuja hiilineutraalisuuden edistämiseen nurmiviljelyyn perustuvassa nautakarjataloudessa. Rahoituksen toteutuksessa seurataan hiilineutraaliustavoitteen toteutumista.

Alueidenkäytön suunnittelussa korostetaan liikenteen vähähiilisyyttä huomioiden kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen toimintaedellytykset sekä matkaketjut. Sähköautojen julkiset latauspisteet taajamissa yleistyvät ja liikennebiokaasun jakelu on aloitettu. Edistetään energiatehokasta maankäyttöä. Tuetaan bio- ja kiertotaloutta edistäviä maankäytön ratkaisuja.

Lisätään panostuksia tietoisuuden kasvattamiseksi hiilensidonnan tarpeista ja mahdollisuuksista maa- ja metsätaloudessa.

Osallistutaan ELY-keskusten ilmastoasiantuntijaverkoston ja lisätään alueiden välistä yhteistyötä ilmastoasioissa.

Seurataan toiminta-alueen kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä ja hiilineutraaliuden saavuttamista.

1.2.2 Kiertotalouden ratkaisut

Tavoite: *Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä.*

Edistetään laadullisesti korkeatasoisen jätehuollon toteuttamista, joka on osa kestävästä kiertotaloudesta. Tehostetaan valtakunnallisen jätesuunnitelman tavoitteiden toimeenpanoa, alueen materiaali- ja energiatehokkuutta sekä kestävästä ja optimaalista luonnonvarojen käyttöä.

Edistetään Pohjois-Karjalan kiertotalouden tiekartan päämäärien toteutumista, pääpainona rakentamisessa syntyvien jätteiden hyödyntäminen sekä yhdyskuntajätteen synty- ja paikkalajittelun kehittäminen. Edesautetaan kiertotalouden alustojen yhteensopivuuden kehittymistä ja digitaalisuuden mahdollisimman varhaista hyödyntämistä.

Luonnonmateriaalien käyttö maanrakentamisessa vähenee kierrätyskelpoisen maa-ainejätteen hyödyntämisen lisääntyessä.

Tuetaan hankkeita, joilla edistetään kiertotaloutta, energia- ja materiaalitehokkuutta ja vähähiilisyyttä, sekä niihin liittyvien elinkeinojen kehittämistä. Rahoitettavilla hankkeilla kehitetään kiertotalouden uusia liiketoimintamalleja sekä yhteistyömuotoja energian ja materiaalien tehokkaan käytön edistämiseksi.

Edistetään kansallisen muovitiekartan toimenpiteitä. Erityisesti maatalousmuovien talteenotto ja materiaalikäyttö tehostuvat.

Kehitetään yhteistyössä toimijoiden kanssa maatalouden ravinnekiertoja tehostamalla lannan käyttöä ja hyödyntämällä ravinteet maksimaalisesti.

Mittari: *Yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistäminen (sanallinen).*

Toteutetaan valtakunnallisen jätesuunnitelman tavoitteita yhdessä sidosryhmien kanssa. Keskeisenä vaikuttamiskeinona on ELY-keskuksen aktiivinen osallistuminen Circwaste -hankkeen toteutukseen. Jätelain muuttuessa asetetaan alueellinen yhteistyöryhmä.

Edistetään materiaalitehokkuutta uusien ja muuttuvien toimintojen YVA-, kaava- ja lupaprosessien eri vaiheissa sekä valvonnan yhteydessä tehtävällä ohjauksella ja neuvonnalla. Hyödynnetään materiaalitehokkuustyöryhmän julkaisemaa opasta.

Edistetään opastuksen ja koulutuksen avulla kierrätyskelpoisen maa-ainejätteen ja MARA-asetuksen mukaisen jätteen suunnitelmallisen käytön lisäämistä maanrakentamisessa. Tehdään MARA-ilmoituksella toteutettavien rakennuskohteiden työnaikaista valvontaa.

Kiertotalous tunnistetaan luontaiseksi osaksi eri sektoreiden toimintaa. Vahvistetaan alueen kiertotalouden yhteistyöverkostoa esim. lisäämällä tietoisuutta erilaisten kiertota-

loutta tukevien hankkeiden toiminnasta. Edistetään kiertotaloudelle ominaisten kumppanuuksien syntymistä ja vahvistumista toimijaverkostossa. Lisätään vastuualueiden välistä yhteistyötä kiertotalouden tunnistamiseksi eri sektoreiden toiminnassa mm. sisäisillä foorumeilla (ilmasto- ja energiafoorumi ja elinkeinofoorumi). Verkostoituminen synnyttää uutta kiertotalouden yritystoimintaa sekä kehittää uusia teknisiä ratkaisuja ja osaamista alueelle.

MATTI-tietojärjestelmän tiedot ovat luotettavia, kattavia ja ajantasaisia. Kuntien kaavoitusta ja maankäyttöä edistetään huomioiden järjestelmässä olevat kohteet.

1.2.3 Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista

Tavoite: *Varmistetaan, että alueilla tehtävät ratkaisut ovat kestäviä muuttuvassa ilmastossa. Vaikutetaan alueen maaseutuun ja maatalouteen, vesitalouteen sekä maankäyttösektoriin liittyviin maankäyttöä ja kaavoitusta ohjaaviin prosesseihin tulvariskien hallinnan, maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden sekä maaperän hiilensidonnan edistämiseksi.*

Edistetään ympäristöhallinnon ilmastonmuutoksen sopeutumisen toimintaohjelmaa.

Kaavoituksessa edistetään ilmastonmuutosta hillitseviä maankäyttöratkaisuja. Erityisesti painotetaan yhdyskuntarakenteen eheyttämistä ja liikennesuoritteiden vähentämistä. Huomioidaan tulva-herkät alueet. Tiedostetaan metsäisten maaseutualueiden merkitys hiilensidonnan kannalta tärkeinä alueina. Tuetaan hiilensidontaa edistäviä hankkeita.

Edistetään riskienhallintaa ja ilmastonmuutokseen sopeutumista ja siihen liittyvää kuntien työtä tulva- ja kuivuusriskien hallinnassa sekä luonnonmukaisten ratkaisujen käytössä. Huolehditaan, että viimeisin ilmastotieto on toimijoiden saatavilla.

Edistetään tulvasuojelua sekä peltojen ja metsien vesitaloutta vesistövaikutusten pienentämiseksi ja maaperän hiilensidonnan parantamiseksi. Otetaan ilmastoriskit huomioon valvottaessa yleistä etua vesi- ja kalatalouden tehtävissä alueellisessa suunnittelussa ja muissa menettelyissä.

Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelma toimeenpano käynnistetään yhdessä neljän muun Järvi-Suomen ELY-keskuksen kanssa. Neuvo-2020 toimenpiteellä edistetään maatilojen sopeutumista ilmastonmuutokseen.

1.2.4 Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila

Tavoite: *Luonnon monimuotoisuus vahvistuu toteuttamalla METSO-ohjelmaa sekä käynnistämällä elinympäristöjen tilan parantamisen toimintaohjelman mukaisia kunnostus- ja hoitohankkeita. Tehostetaan vieraslajien torjuntaa ja seuranta toteuttamalla haitallisten vieraslajien hallintasuunnitelmia.*

METSO-suojelun rinnalla tehostetaan luonnonsuojelun lisärahoituksen turvin soidensuojelun täydennysehdotuksen kohteiden suojelua.

10.12.2020

Helmi - elinympäristöjen tilan parantamisen toimintaohjelman mukaisia kunnostus- ja hoitohankkeita käynnistetään erityisesti Natura 2000-verkostoon kuuluvilla lintuvesillä sekä lajistollisesti arvokkailla perinnebiotoopeilla ja paahdeympäristöissä.

Jatketaan Natura-alueiden tila-arviointia. Perinnebiotooppien, Natura-verkoston harju- metsien ja uhanalaisten lajien inventoinneilla kasvatetaan toimintaohjelman myöhempää suunnitteluvälikäyttöä.

Tehostetaan vieraslajien torjuntaa monimuotoisuudeltaan arvokkailla kohteilla.

Mittari	2021 Tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Luonnonsuojelualueiden toteutus (ha)	700	500	500	500

Mittari: *Luontotyyppien ja lajisuojelun edistäminen (sanallinen).*

Uusia Helmi-ohjelman mukaisia kunnostushankkeita saadaan vireille 15 kpl. Kunnostuksia toteutetaan vuonna 2021 10 kpl. Uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien hoitotoimia toteutetaan 5 kohteella ja rajauspäätökset (tai korvaava suojeluratkaisu) tehdään 5 kohteelle. Uhanalaisten lajien seurantainventointeja tehdään 30 kohteella.

Tavoite: *Vesien tila paranee edistämällä vesien- ja merenhoidon suunnitelmien, niiden toimenpideohjelmien ja vesiensuojelun tehostamisohjelman toteutusta. Vesien ja meren hyvän tilan saavuttamiseksi edistetään maa- ja metsätalouden vesiensuojelua, rakennettujen vesien monimuotoisuutta sekä vesihuollon riskien hallintaa. Sovitetaan yhteen vesistöjen käytön, hoidon ja suojelun muuttuvat tarpeet mukaan lukien vaelluskalojen elinkierroksen elvyttäminen, metsien ja peltöjen vesitalous ja tulvasuojelu sekä riskien hallinta muuttuvassa ilmastossa.*

Pohjois-Karjalan vesienhoidon toimenpideohjelman 2016-2021 mukaisia toimia jatketaan yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Painopisteenä on hajakuormituksen vähentäminen, haitallisten aineiden päästöjen hallinta sekä vesistöjen ja valuma-alueiden kunnostukset. Rakennetuissa virtavesissä edistetään toimia vaellusesteiden poistamiseksi ja kalojen elinympäristöjen parantamiseksi yhteistyössä Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa, sovittaen yhteen vesienhoidon ja muut tavoitteet muuttuvissa oloissa. Vesiensuojelun tehostamisohjelman kautta vauhditetaan toimia vesien tilan parantamiseksi ja luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi.

Toimeenpannaan Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelmaa mm. maaseutuohjelman toimin.

Vesienhoidon toimeenpanoa ja vesistökuunnostusalan toimijaverkostoa vahvistetaan yhteistyöhankkeena Kainuun ELY-keskuksen kanssa. Edistetään uusien ja vaikuttavien

10.12.2020

vesienhoidon tavoitteita tukevien yhteistyöhankkeiden käynnistymistä. Haja-asutuksen jätevesilainsäädännön toimeenpanoa edistetään yhteistyössä kuntien kanssa.

Toteutetaan pinta- ja pohjavesien seuranta vesien tilan arviointia varten, huomioiden valtakunnalliset, alueelliset sekä valvonnan ja kunnostusten tarpeet. Varmistetaan näytteenoton tilausten toteutuminen ja tulosten laatu sopimuksen mukaisesti.

Osallistutaan vuoteen 2027 ulottuvan Vuoksen vesienhoitosuunnitelma tarkistamiseen ja viimeistellään Pohjois-Karjalan pinta- ja pohjavesien toimenpideohjelma kuulemispalautteen perusteella. Käynnistetään uudet seurantaohjelmat. Tuetaan pohjavesien suojeleusuunnitelmien laatimista.

Parannetaan pohjaveden kestäväää käyttöä yhdyskuntien vedenhankintaan ja elinkeinotoimintaan sekä pohjavesialueiden riskien hallintaa. Edesautetaan alueellista yhteistyötä, varautumista ja rakennemuutosta vesihuollossa. Tehostetaan vesihuoltolain valvontaa valvontaohjelman ja viranomaisyhteistyön avulla.

Mittari: *Itämeren ja vesien hyvä tila (sanallinen).*

Yhdyskunnissa etenevät perustoimien lisäksi viemärointiin liittyvät toimenpiteet. Haja- ja loma-asutuksessa jätevesien kiinteistökohtaiset käsittelyjärjestelmät paranevat. Turvetuotannossa toimeenpano edistyy lupapäätösten mukaisesti. Haitallisten aineiden päästöt vähenevät ja seuranta tehostuu. Käynnissä olevat maatalouden ympäristökorvausjärjestelmän toimet jatkuvat, ja etenkin kosteikkojen rakentamista ja lannan hyödyntämistä tehostavia hankkeita pyritään edistämään. Metsätaloudessa painopisteenä on eroosiohaittojen torjunta ja perustasoa tehokkaampien vesiensuojelurakenteiden toteutus ojitus-hankkeissa sekä herkillä alueilla. Vesistöjen kunnostuksessa pyritään edistämään etenkin pienten järvien ja virtavesien kunnostustoimia. Pohjavesialueilla PIMA-kunnostukset jatkuvat, ja tieto riski- ja selvityskohteiden tilan arviointia varten lisääntyy.

Tavoitteena on 20 alueellista sidosryhmä- ja muuta tilaisuutta, joissa edistetään vesienhoitoa.

Mittari: *Vesistö-kunnostusten edistäminen (kpl/kpl) (sanallinen).*

Tuetaan paikallislähtöisesti virinneitä vesienhoidon tavoitteita ja ravinteiden kierrätystä edistäviä hankkeita sekä edistetään yhteistyöhankkeita. Kunnostustoimia toteutetaan myös osana Freshabit LIFE IP -hanketta Koitajoen ja Puruveden alueilla. Vesistö-kunnostuksia edistetään paikallisten toimijoiden verkostoitumishankkeessa yhdessä Kaijuun ELY-keskuksen kanssa.

Toimenpideohjelmassa 2016-2021 on tavoitteena 100 kpl toimenpiteitä vuoteen 2022 mennessä. Tavoite vuodelle 2021 on 20 alkavaa ja 10 päättyvää hanketta, sisältäen vesiensuojelun tehostamisohjelman sekä muut käynnistyvät/valmistuneet vesistö- ja valuma-aluekunnostus- sekä verkostohankkeet.

1.2.5 Kestävä kaupunkikehitys

Tavoite: *Tuetaan kestävästä kaupunkikehitystä. Kaupunkiseutujen kestävyys ja elinympäristön laatu paranevat. Kehitys kaupunkiseutujen ja maaseudun välillä on toisiaan tukevaa ja vuorovaikutteista. Kestävä alue- ja yhdyskuntakehitys ja kehittyvät liikennepalvelut ja toimivat yhteydet edistävät ihmisten arjen sujuvuutta ja elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja mahdollistavat eri alueiden vahvuuksien ja voimavarojen hyödyntämistä kaikkialla maassa/erityyppisillä alueilla.*

Toiminnassa painotetaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toimeenpanoa, erityisesti kuntien strategisen maankäytönsuunnittelun ja yhdyskuntarakenteen kehittämisen keinoin.

Alueidenkäytön edistämiseksi keskitytään maakuntakaavoitukseen ja merkittävimpiin yleiskaavoihin kuntien erityispiirteet ja tarpeet huomioiden. Huolehditaan, että elinympäristön turvallisuus, terveellisyys, viihtyvyys sekä kulttuuriympäristön arvot tulevat huomioiduiksi suunnittelussa ja muissa menettelyissä.

Tuetaan kuntien maankäytönsuunnittelua palvelurakenteen kehittämiseksi siten, että yhdyskuntarakenteen eheytyy ja liikennetarve vähenee niin kasvavilla kuin taantuvilla alueilla.

Mittari	2021 Tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Palvelujen ja joukkoliikenteen järjestämistä tukeva taajamarakenne (vähintään 20as/ha alueella asuvan väestön osuus koko kaupunkiseudun väestöstä (%)) (TA)	51	51	51	51

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari a): *Alueiden kehittämisen painopisteet (sanallinen).*

ELYn ja TE-toimiston palvelujen (mm. osaava työvoima, yrittäjyys, elinkeinojen kehittäminen) suuntaamisessa huomioidaan valtakunnalliset ja alueelliset aluekehittämistä koskevat painopisteet ja linjaukset.

Ylläpidetään yhteistyössä maakuntaliiton kanssa alueellista tilannekuvaa. Valmistellaan ja hyödynnetään toiminnan kehittämisessä alueen toimijoiden kanssa yhteistyössä valtakunnallisia barometreja (Pk yritysbarometri, Alueelliset kehitysnäkymät, ym.) ja muita selvityksiä.

10.12.2020

Osallistutaan maakuntaohjelman ja sen toteuttamissuunnitelman laadintaan sekä toteuttamiseen. Osallistutaan toimintamme vaikuttavuuden kannalta merkittävimpiin alueellisten toimijoiden yhteisiin strategia- ja ohjelmaprosesseihin.

Pohjois-Karjalan älykäs erikoistuminen on osa alueellista innovaatiopolitiikkaa, joka ohjaa ja keskittää resursseja alueen tulevaisuuden kannalta potentiaalisimpiin teemoihin. Valinnoilla priorisoidaan alueen TKI -vahvuuksia alueen elinkeinoelämän tarpeisiin. Pohjois-Karjalan älykkään erikoistumisen ytimen muodostavat kaksi osaamiskokonaisuutta: Metsäbiotalouden uudet ratkaisut sekä teknologiat ja materiaalit kasvun mahdollistajina. Älykkään erikoistumisen temaattiset kokonaisuudet ovat teollinen uudistuminen, ketterä innovaatiotoiminta, julkinen sektori kokeilu- ja kasvualueena ja huippuosaamisen verkostot ja kumppanuudet.

Aluekehittämisen näkökulmasta merkittävään rakennerahasto-ohjelman valmisteluun (uusi kausi) osallistutaan Itä- ja Pohjois-Suomi verkostoissa sekä toteuttamiseen mm. rahoitusstrategian määrittämisellä, toteutumisen seurannalla sekä eri ohjelmien toimenpiteiden yhteensovittamisella.

ELY ja TE-palvelut omilla välineillään tukevat valtion ja Joensuun kaupungin sopimuksellisuutta ekosysteemien kehittämisessä.

Ylimaakunnallisessa yhteistyössä korostuu Itä-Suomi näkökulma.

Mittari b): *Alueidenkäytön edistämisen painopisteet (sanallinen).*

Kunnille järjestettävissä koulutustilaisuuksissa käsitellään MRL:n kokonaisuudistukseen liittyvät ajankohtaiset asiat.

Korostetaan yleiskaavoituksen keskeistä merkitystä kaupunki- ja kuntakeskustoissa.

Painotetaan ELY-keskuksen roolia kuntien alueidenkäytön edistäjänä. Korostetaan avoimen, konsultoivan ja myös epävirallisen yhteistyön merkitystä.

Tunnistetaan kaupunkien ja maaseutukuntien erilaisuus ja siihen liittyvät haasteet alueidenkäytössä. Painotetaan kulttuuriympäristön ja luonnon monimuotoisuuden merkitystä suunnittelussa.

1.3 ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite

Strategisten tulostavoitteiden lisäksi ELY-keskus toteuttaa aluekohtaisia strategisia tavoitteita olemassa olevien määrärahojen puitteissa. Kaikki ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY-strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin, EU-osarahoitteisiin ohjelmiin ja suunnitelmiin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämissäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

2 Toiminnallinen tuloksellisuus

2.1 Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat aktiivisesti toimintansa uudistamiseen ja ottavat järjestelmät käyttöön, kehittävät osaamistaan, hyödyntävät tietoa päätöksenteossaan ja toimintansa kehittämisessä. ELY-keskuksen kehittämisen painopisteiden ja toiminnan osalta toteutetaan säännöllisesti CAF –arviointi. ELY-keskus viestii palveluistaan ja toiminnastaan laadukkaasti, oikea-aikaisesti ja ymmärrettävästi osallistuen aktiivisesti yhteiskunnalliseen vuoropuheluun.*

Tukihakemuksista ja HYRRÄ-asioinnista yli 90 % tapahtuu sähköisesti. Kasvu-CRM:n käytössä tavoitteena on saavuttaa hyvä taso verrattuna kaikkien ELY:jen käyttöaktiivisuuteen ja muihin TEM:n alaisiin Kasvu-CRM järjestelmää käyttäviin organisaatioihin verrattuna. Järjestelmien käytön osaamistason nostoon vaikutetaan järjestämällä säännöllisesti sisäisiä koulutuksia ja tiedottamalla tehdyistä uudistuksista sekä viemällä järjestelmien kehittämis ehdotuksia käyttäjiltä ylläpidolle.

Käytetään CAF-menettelyä toiminnan kehittämisessä ja toteutetaan sitä valtakunnallisesti yhteisesti sovituin aikatauluin.

Kehitetään viestintäämme niin, että voimme viestiä toiminnastamme eri viestintävälineissä entistä monipuolisemmin, vaikuttavammin ja tasapuolisemmin saavutettavuusvaatimukset huomioiden. Lisätään yhteistyötä muiden ELY-keskusten ja KEHAn kanssa viestinnän kehittämiseksi.

Tavoite: *ELY-keskuksen palvelut ja palveluprosessit ovat tehokkaita, helposti saavutettavissa, asiakastarpeet huomioivia ja asiakkaiden yhdenvertaisuudesta huolehditaan. ELY-keskusten asiakkuusstrategian toimeenpanoon sitoudutaan. Palveluiden laatua arvioidaan toimialaohjauksessa. Lisätään innovatiivisten hankintojen käyttöä. Edistetään sosiaalisten, ilmasto- ja kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumista julkisten hankintojen kautta. Saumattomat palveluprosessit mahdollistavat yritystoimintaa ja tukevat uuden yritystoiminnan syntymistä.*

Ympäristövalvonnan yhteistyötä tiivistetään Itä-Suomen alueella Pohjois-Savon ja Etelä-Savon ELY-keskusten kanssa yhteisiä toimintatapoja kehittämällä ja sijaisuusjärjestelyistä sopimalla (mm. tehtävät öljy- ja kemikaalionnettomuuksissa).

Vesitaloustehtävissä luodaan yhteistyömalli tiimimäisen toimintatavan muodostamiseksi eteläisen ja itäisen vesistökokonaisuuden yhteistyöalueella.

Team Finland -toimintamallia edistetään yrityspalveluissa. Tavoitteena asiakkaiden kokonaisvaltainen palvelu ja sujuva asiakasprosessi eri palvelutarpeiden täyttämiseksi. Asiakaspalvelun kehittämisessä hyödynnetään Kasvu-CRM:n tiedonvaihtomahdollisuuksia eri organisaatioiden kesken.

10.12.2020

Asiakkaiden palvelussa kehitetään edelleen palveluprosesseja niin, että ELYn eri vastualueiden palvelut saadaan nykyistä kattavammin ja järjestelmällisemmin niitä tarvitsevien asiakkaiden käyttöön.

Asiakaslähtöisen ja kustannustehokkaan LEAN-toimintatavan käyttöönottoa laajennetaan maaseutupalveluissa.

Kehitetään sosiaalisen median käyttöä entistä tehokkaammin asiakasviestinnässä ja otetaan käyttöön uusia kanavia mahdollisuuksien ja asiakastarpeiden mukaan.

Tavoite: *ELY-keskukset edistävät osaltaan uuden teknologian hyödyntämistä joustavan ja paikariippumattoman työskentelyn mahdollistamiseksi.*

Uuden työkuultuurin tarjoamat mahdollisuudet hyödynnetään ja otetaan huomioon käynnistyvän toimitilauudistuksen yhteydessä. Kehitetään etätöiden johtamista ja valmistaudutaan monitilatyöskentelyyn.

Mittari	2021 Tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
ELY-keskusten sidosryhmien kokonaistyytyväisyys	>4	>4	>4	>4
ELY-keskuksen asiakaspalvelutyytyväisyys (kokonaistulos) (TA)	>4	>4	>4	>4

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari: *Innovatiiviset julkiset hankinnat (sanallinen).*

ELY-keskuksen aloitteesta alueen kunnat ovat laatineet yhteisiä hankintastrategioita sekä toimintaohjeita palvelujen tuottajille (mm Joensuun kaupungin Innovatiivinen kaupunki ohjelma ym.) avaten julkiset hankintansa innovaatioalustoiksi. Edistetään toimijoiden valmiuksia innovatiivisiin ja tulosperustaisiin hankintoihin.

ELY-keskuksessa on toteutettu tulosperustaisia hankintoja. Lisäksi on kehitetty oman organisaation osaamisvalmiuksia hankinnoissa, ml. Innovatiiviset hankinnat. Nykysäädökset tukevat heikosti tulosperustaisia ja etenkin innovatiivisia työvoimapalveluhankintoja. Kuntayhteistyön lisääntyessä selvitetään innovatiivisten hankintojen kokeilua mm. työllisyyden edistämiseksi.

Tavoite: *Vahvistetaan alueellista, kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä ja osaamisverkostoja, lisätään sähköistä asiointia ja hyödynnetään digitalisaation mahdollisuuksia toiminnan ja*

10.12.2020

asiakaslähtöisen asioinnin kehittämiseen. Parannetaan asiakaspalvelua pitämällä asiakkaiden kannalta keskeiset tietovarannot ajan tasalla ja huolehtimalla ajantasaisesta viestinnästä.

ELY-keskus kehittää työllisyyden ja osaamisen tiedolla johtamista, jota hyödynnetään yhdessä maakunnan muiden työllisyystoimijoiden kanssa. Kehittämistyön tavoitteena on entistä sujuvampi ja tuloksekkaampi kumppanuustyö ja yhteisjohtaminen työmarkkinoiden kohtaannon parantamiseksi ja työllisyysasteen nostamiseksi.

Tavoite: *ELY-keskuksille, TE-toimistoille ja KEHA-keskukselle käynnistetään yhteisen digikehitysohjelman toteutus KEHA-keskuksen koordinoimana. Osana Digikehitysohjelmaa panostetaan virastokokonaisuuden digikyvykkyyden nostamiseen, siirrytään palvelukohtaisesta/vastuualuekohtaisesta kehittämisestä toimijoiden yhteentoimiviin asiakaslähtöisiin palveluihin – kokonaistavoitteena on siirtyä eGovernment -tasolta Digital Government -tasolle vuoteen 2025 mennessä.*

ELY-keskukset sitoutuvat osallistumaan KEHA-keskuksen koordinoiman digikehitysohjelman yhteiseen kehittämiseen ja palvelujen digitalisaatioon.

ELY-keskus osallistuu yhteiseen digikehitysohjelman kehittämiseen ja on mukana palvelujen digitalisaatiossa sekä sitä koskevien suunnitelmien laatimisessa ja digikypsyyden arvioinnissa.

Mittari	2021 Tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvontasuunnitelmien toteuttaminen täysimääräisesti, %	100	100	100	100
Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmiin sisältyvän YSL:n mukaisen valvontaohjelman toteuttaminen (%)	100	100	100	100

Mittari: *Tietoturvan taso (sanallinen).*

Tietoturva-asetuksen edellyttämää tietoturvan perustasoa pidetään yllä. Maksajavirasto-toiminnan osalta noudatetaan ISO/IEC 27001 standardin edellyttämää korkeampaa tietoturvan tasoa.

Jatkuvuussuunnitelmat kriittisistä palveluista sekä riskienhallinta- ja tietoturvapoliittika-asiakirjat pidetään ajan tasalla. Virastossa toimitaan niissä sovittujen periaatteiden mukaisesti.

Riskien arviointi suoritetaan, hallintatoimenpiteet ja tavoiteaikataulut määritellään sekä hallintatoimenpiteiden toteutumista valvotaan yksiköissä systemaattisesti.

Henkilöstön tietoturvatietoutta kehitetään jatkuvasti velvoittamalla henkilöstö suorittamaan uudet tietoturvakoulutukset ja järjestämällä lisäksi paikallisesti muita tietoturva- ja tietosuojainfoja. Tietoturvakoulutusten suorituksia seurataan yksiköissä.

3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tavoite: *ELY-keskusta johdetaan määrätietoisesti ja hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen. ELY-keskukset panostavat henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen. Osaamisen varmistamisessa ja osaamisen kehittämisessä huomioidaan myös muuttuvat asiakastarpeet.*

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen tavoitteena on luoda uutta osaamista yhteistyöllä ja esimiesvalmennuksella. Työhyvinvointiin ja yhteisöllisyyteen etätyössä on kiinnitettävä erityistä huomiota.

ELY-keskus valmistelee yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston kanssa avoimen yliopiston koulutusta, joka tukee työssä olevien osaamisen kehittämistä ELY-keskuksessa. Myös muuta maakunnan koulutustarjontaa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan. Henkilöstö osallistuu aktiivisesti toteutuviin koulutuksiin.

Esimiehiä ja johtavia asiantuntijoita valmennetaan uusiin johtamiskäytäntöihin, jotka tukevat henkilöstön osaamisen kehittämistä ja työhyvinvointia, painopisteenä johtamisen kehittämisessä on etätyön johtaminen.

Mittari	2021 Tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Henkilöstöbarometrin työtyytyväisyysindeksi (TA)	>3,6	>3,6	>3,6	>3,6

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

4 Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät

- Biosfäärialuetoiminta

10.12.2020

- ENCORE-verkosto
- Työvoiman liikkuvuus Euroopassa - ESR-hanke

5 Voimassaolo ja seuranta

Tulossopimuksessa asetettuja strategisten tulostavoitteiden toteutumista seurataan poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja osana kunkin hallinnonalan toimialaohjauksen mnettelyjä. Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tulostavoitteista sovitaan vuodelle 2021 sitovasti. Vuosien 2022–2024 tavoitteista sovitaan alustavasti. Tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa.

5.1 Liite

ELY-keskusten toimintamenomääräraahajako.

6 Allekirjoitukset

Hyväksymme osaltamme vuoden 2021 tavoitteet. Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Työ- ja elinkeinoministeriö

Marja-Riitta Pihlman, ylljohtaja

Maa- ja metsätalousministeriö

Jaana Husu-Kallio, kansliapäällikkö

Ruokavirasto

Antti-Jussi Oikarinen, pääjohtaja

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Anita Lehikoinen, kansliapäällikkö

10.12.2020

Ympäristöministeriö

Juhani Damski, kansliapäällikkö

Pohjois-Karjalan ELY-keskus

Ari Niiranen, ylijohtaja

Pohjois-Karjalan ELY-keskus

Janne Kärkkäinen, johtaja

ELY-KESKUSTEN TOIMINTAMENOMÄÄRÄRAHAN ALUSTAVA JAKO VUODELLE 2021, LUONNOS 7.12.2020

Liite

ELY-KESKUS	Jako 2020 (pl. kertaluonteiset, matkat, muut menot, virkistys)	Matkat, muut menot ja virkistys	Palkkausten tarkistukset	L- vastualueen lisäresurssit	Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen	Maatalouden valvonta	Osaajapulan koordinointi	Muut muutokset	OSOITETTAVA MÄÄRÄRAHA
Uusimaa	12 613 100	468 250	544 100	182 700	261 000	22 200	72 000	355 800	14 519 150
Varsinais-Suomi	11 605 800	688 050	500 700	182 700	78 300	43 500	72 000	35 900	13 206 950
Satakunta	2 128 600	111 250	91 800	0	52 200	25 700	72 000	0	2 481 550
Häme	5 625 800	208 100	242 700	0	52 200	30 900	72 000	-10 000	6 221 700
Pirkanmaa	6 223 300	389 450	268 500	182 700	78 300	36 100	72 000	283 600	7 533 950
Kaakkois-Suomi	8 684 200	391 650	374 600	182 700	78 300	25 200	72 000	-348 600	9 460 050
Etelä-Savo	4 493 600	188 750	193 800	0	26 100	22 200	72 000	21 000	5 017 450
Pohjois-Savo	6 921 300	391 600	298 600	121 800	52 200	35 200	72 000	0	7 892 700
Pohjois-Karjala	3 709 900	154 600	160 000	0	26 100	20 000	72 000	60 900	4 203 500
Keski-Suomi	8 818 500	363 000	380 400	182 700	52 200	24 400	72 000	60 900	9 954 100
Etelä-Pohjanmaa	9 295 700	484 150	401 000	121 800	26 100	47 400	72 000	208 800	10 656 950
Pohjanmaa	2 963 300	171 000	127 800	0	52 200	40 900	72 000	0	3 427 200
Pohjois-Pohjanmaa	8 527 500	430 350	367 900	121 800	78 300	41 300	72 000	193 145	9 832 295
Kainuu	3 436 900	176 850	148 300	0	52 200	7 400	72 000	-6 155	3 887 495
Lappi	8 505 900	477 500	366 900	243 600	26 100	12 600	72 000	58 500	9 763 100
KEHA oma toiminta	22 559 200	832 200	973 200	0	52 200	0	0	0	24 416 800
KEHA/ELY-keskusten yhteiset menot	33 888 968	0	0	227 500	156 000	65 000	120 000	1 881 210	36 338 678
TE-ASPA	4 444 900	0	191 700	0	0	0	0	0	4 636 600
YHTEENSÄ	164 446 468	5 926 750	5 632 000	1 750 000	1 200 000	500 000	1 200 000	2 795 000	183 450 218